

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Νέο Μαρτυρολόγιο

Ὁ Ἅγιος Νεομάρτυς Ἀθανάσιος, ὁ Κουλακιώτης ἐν Θεσσαλονίκῃ*

† 8η Σεπτεμβρίου 1774

Ἡ **ἁγιοτόκος** Θεσσαλονίκη ἀνέδειξε, ἐκτὸς ἀπὸ μεγάλους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ πολλοὺς Νεομάρτυρες στὰ μαῦρα χρόνια τῆς τουρκοκρατίας, οἱ ὅποιοι ἔχυσαν τὸ τιμημένο αἷμά τους γιὰ τὴν πίστη στὸν Χριστό μας καὶ τὴν ἀγάπη τους γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς Πατρίδος. **Ἐ**νας ἐξ αὐτῶν ὑπῆρξε ὁ Ἅγιος Νεομάρτυς Ἀθανάσιος ὁ Κουλακιώτης.

Γεννήθηκε περὶ τὸ 1749 στὸ χωριὸ Κουλακιά τῆς Θεσσαλονίκης, τὴν σημερινὴ Χαλάστρα, ἀπὸ εὐσεβεῖς καὶ εὐπορους γονεῖς, τὸν Πολύχρουν καὶ τὴν Λουλούδω, οἱ ὅποιοι ἔσπειραν στὴν ψυχὴ του τὸ σωτήριο σπόρο τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως, τῆς μοναδικῆς Πίστη, ἡ ὁποία, μόνη αὐτή, ὁδηγεῖ στὴν σωτηρία. **Ὁ** πατέρας του ἦταν προεστὼς τῆς περιοχῆς καὶ ἀπολάμβανε τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν ἐκτίμηση τῶν κατοίκων.

Ὁταν ὁ Ἀθανάσιος ἔφτασε στὴν ἡλικία τῆς μαθητείας, ἀποφάσισε νὰ τὸν σπουδάσει, καὶ τὸν ἔστειλε στοὺς καλὺτερους διδασκάλους τῆς περιοχῆς. **Τ**ὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐδίδασκε στὴν Θεσσαλονίκη ὁ ὀνομαστὸς διδασκαλὸς Ἀθανάσιος ὁ Πάριος (1722-1813), μετέπειτα Ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας († Μνήμη: 24η Ἰουνίου) καὶ Δάσκαλος τοῦ Γένους. **Ὁ** Ἀθανάσιος φοίτησε στὴν σχολὴ του καὶ ἐπέδειξε μεγάλη ἐπιμέλεια. **Σ**τὴν συνέχεια φοίτησε στὴν περίφημη Ἀθωνιάδα Σχολὴ στὸ Ἅγιον Ὅρος, τὴν Σχολὴ τοῦ Βατοπεδίου,

πλησίον τῶν φημισμένων δασκάλων Παναγιώτη Παλαμᾶ καὶ Νικολάου Τζαρτζούλιο ἀπὸ τὸ Μέτσοβο,. Ἔλαβε τέλεια παιδεία γιὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ καὶ μεγάλη ἐπιστημονικὴ καὶ πνευματικὴ κατάρτιση. **Δ**ιδάχθηκε φιλοσοφία, θεολογία καὶ τὴν περίφημη λογικὴ τοῦ Εὐγενίου Βούλγαρη.

Ἀφοῦ ὀλοκλήρωσε τὶς σπουδές του, ἔφυγε γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου συνάντησε καὶ συνδέθηκε μὲ τὸν Πατριάρχη Ἀντιοχείας Φιλήμονα. **Ἀ**φοῦ παρέμεινε στὴν Πόλη δύο χρόνια ἐπέστρεψε στὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ ἔπειτα στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του, γιὰ νὰ ὠφελήσει τοὺς συμπατριῶτες του μὲ τὶς γνώσεις του.

Στὴν Κουλακιά ὑπῆρχε μιὰ φιλολογικὴ λέσχη, ἓνας «βασιλικὸς μενζιλχανάς», ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσαν, ὅπου συγκεντρώνονταν πολλοὶ ἄνθρωποι, κυρίως λόγιοι, Ρωμιοὶ καὶ τοῦρκοι, συζητοῦσαν διάφορα σοβαρὰ θέματα καὶ ἀντάλλαζαν ιδέες καὶ ἀπόψεις. **Ὁ** καλλιεργημένος Ἀθανάσιος σύχναζε καὶ αὐτὸς στὴν λέσχη, ἄκουε εἰδήσεις καὶ νέες ιδέες καὶ ἐξέφραζε τὶς δικές του ἀπόψεις, καθότι ἦταν λόγιος.

Κάποια ἡμέρα, συνδιαλέγονταν μὲ ἓναν τοῦρκο ἐμίρη, στὴν τουρκικὴ καὶ τὴν ἀραβικὴ γλῶσσα, τὶς ὁποῖες κατεῖχε, περὶ τῆς θρησκείας. **Ἐ**πάνω στὴν συζήτηση ἀναφέρθηκε στὸ «σαλαβάτι», τὴν «ὁμολογία πίστεως» τῶν μουσουλμάνων, λέγων: **«Ἡ** δική σας πίστη στέκεται σὲ αὐτὰ τὰ λόγια: **“Ἐ**νας εἶναι ὁ Ἀλλάχ καὶ προφήτης τοῦ ὁ Μωάμεθ”», τὴν ὁποία πρόφερε ἀπονήρευτα ἐν τῇ ρύμῃ τοῦ λόγου του. **Ἀ**λλὰ ὁ τοῦρκος ἐμίρης ἐξέλαβε τὴν ἀφελῆ αὐτὴ ἀναφορά, ὡς προσχώρηση στὸ Ἰσλάμ, καὶ τοῦ εἶπε κατηγορηματικά: **«Ἀ**φοῦ εἶπες τὸ σαλαβάτι, ἔγινες Τοῦρκος!».

Ὁ Ἀθανάσιος μάταια προσπαθοῦσε νὰ τοῦ ἐξηγήσει: **«Μ**ὴ γένοιτο, ἤθελα νὰ πῶ μόνο τί λέει ἡ πίστη σας καὶ ὄχι ὅτι τὴν ἀσπάζομαι!». **Ἀ**λλὰ ὁ ἐμίρης δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσει καμμία δικαιολογία. **Ἀ**φοῦ παρέδωσε τὸν Ἀθανάσιο στὸν τοῦρκο ὑπεύθυνو τοῦ μενζιλχανέ (τῆς λέσχης) νὰ τὸν κρατᾷ, μετέβη στὸν μουλᾶ ἱεροδικαστὴ τῆς Θεσσαλονίκης νὰ τὸν καταγγεῖλει, ὅτι δῆθεν ἀσπάσθηκε τὸ Ἰσλάμ καὶ στὴν συνέχεια τὸ ἀπαρνήθηκε, ἀλλαξοπίστησε, περιπαίζων τὴν μουσουλμανικὴ θρησκεία!

Ὁ τοῦρκος ἱεροδικαστὴς ἔδωσε ἐντολὴ νὰ φέρουν ἐνώπιόν του τὸν «ἐξωμότη», νὰ τὸν ἀνακρίνει ὁ ἴδιος. **Τ**ὸν ρώτησε ἂν ἀληθεύει ἡ κατηγορία, ὅτι ἦταν μουσουλμάνος καὶ ἀλλαξοπίστησε. **Ὁ** Ἀθα-

νάσιος μὲ στρωτὸ καὶ εὐθὺ λόγῳ τοῦ ἐξιστόρησε τὸ γεγονός καὶ τὸν διαβεβαίωσε, ὅτι δὲν ἦταν ὁμολογία πίστεως στὸ Ἰσλάμ, ἀλλὰ ἀναφορὰ στὴν ὁμολογία τῶν μουσουλμάνων. **Μ**άλιστα ὁ Ἀθανάσιος ἐρώτησε τὸν τούρκο δικαστὴ: «**Κ**αὶ ἐσὺ ἂν ἤξερες κάποια λόγια ἀπὸ τὴν Χριστιανικὴ μας Πίστη καὶ τὰ πρόφερες, αὐτὸ θὰ σήμαινε ὅτι ἐγίνες Χριστιανός;».

Ὁ μουλᾶς ἱεροδικαστῆς φαίνεται ὅτι ἦταν ἄνθρωπος δίκαιος καὶ σώφρων. **Κ**ατάλαβε, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο γιὰ προσχώρηση στὸ Ἰσλάμ καὶ ἤθελε νὰ τὸν ἀφήσει ἐλεύθερο. **Ἀ**λλὰ οἱ παριστάμενοι τούρκοι ἀγᾶδες καὶ ἄλλοι ἀπλοὶ πολῖτες ἄρχισαν νὰ φωνασκοῦν καὶ νὰ διαμαρτύρωνται γιὰ τὴν ἀπόφαση τοῦ ἱεροδικαστῆ. **Θ**εωροῦσαν, ὅτι περιπαίχθηκε ἡ μουσουλμανικὴ θρησκεία καὶ πὼς δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὸν κηρύξει ἄθῳ. **Ὁ** μουλᾶς εἴτε φοβήθηκε, εἴτε ἐπηρεάσθηκε ἀπὸ τὶς φωνὲς τῶν ὁμοφύλων καὶ ὁμοθρήσκων του, ἄρχισε νὰ παρακινεῖ τὸν Ἀθανάσιο νὰ ἀσπασθεῖ τὸ Ἰσλάμ. **Μ**άλιστα μεταχειρίσθηκε κολακεῖες καὶ φοβέρες. **Τ**οῦ ἐξήγησε, ὅτι μὲ τὴν «ὁμολογία» του, εἴτε ἀσπάσθηκε τὸ Ἰσλάμ καὶ στὴν συνέχεια τὸ ἀπαρνήθηκε, εἴτε τὸ περιέπαιξε. **Κ**αὶ στὶς δύο περιπτώσεις, οἱ συνέπειες γιὰ ἐκεῖνον θὰ ἦταν πολὺ σοβαρές.

Ὁ Ἀθανάσιος κατάλαβε, ὅτι ἔπρεπε στὴν παγίδα τῶν τούρκων, γιὰ νὰ τὸν ἐξισλαμίσουν. **Σ**υνειδητοποίησε, ὅτι μιὰ νέα σελίδα ἀνοιξε γιὰ τὴν ζωὴ του. **Ὅ**τι εἶχε νὰ διαλέξει ἢ τὸν ἐξισλαμισμό του, γιὰ νὰ γλυτώσει τὴν ζωὴ του, ἢ τὸ μαρτύριο γιὰ νὰ μὴν προδώσει τὴν πίστη του στὸν Χριστό. **Π**ροτίμησε τὸ δεύτερο. **Μ**ὲ θάρρος καὶ παρρησία ὡμολόγησε ὅτι οὐδέποτε ἐγίνε μουσουλμᾶνος. **Ὅ**τι ποτὲ δὲν θὰ ἀπαρνηθεῖ τὴν πίστη του στὸν Χριστό, τὴν ἀγία Ὁρθοδοξία, τὴν μοναδικὴ ἀληθινὴ Πίστη στὸν ἀληθινὸ Τριαδικὸ Θεό!

Ὁ μουλᾶς τὸν ἄκουσε μὲ προσοχὴ καὶ νομίζων, ὅτι κάποια στιγμή θὰ ἀλλάξει γνώμη, τὸν ἐκλείσε στὴν φυλακὴ. **Ὁ** Ἀθανάσιος ἔμεινε γιὰ ἀρκετὲς ἡμέρες στὸ σκοτεινὸ καὶ ὑγρὸ *μπουντρούμι*, χωρὶς νὰ τὸν ἐπισκεφθεῖ κανένας συγγενὴς ἢ φίλος ἢ συγχωριανός του. **Κ**αὶ τοῦτο, διότι διαδόθηκε ὅτι «ἐσαλαβάτισε», ὅτι ἐγίνε μουσουλμᾶνος. **Ὁ** πατέρας του, ἂν καὶ θὰ μποροῦσε νὰ τὸν ἐλευθερώσει μὲ τὰ χρήματά του καὶ τὴν γνωριμία του μὲ τὸν τούρκο διοικητὴ τῆς περιοχῆς, Γιουσούφ-Μπέη, ἀρνήθηκε νὰ τὸ κάμει, διότι θεώρησε μεγάλη ντροπὴ νὰ ἐξισλαμισθεῖ ὁ γιός του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ φόβο, διότι διαδόθηκε, ὅτι ἐγίνε πάλι χριστιανὸς καὶ ἡ

ὅποια συμπαράσταση σ' αὐτὸν θὰ εἶχε συνέπειες γιὰ ἐκείνους!

Ἀφοῦ πέρασαν ἀρκετὲς ἡμέρες, ὁ μουλᾶς ἔβγαλε τὸν Ἀθανάσιο ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἐλπίζων ὅτι εἶχε «συνετισθεῖ» καὶ τοῦ ζήτησε νὰ ὁμολογήσει, ὅτι ἐγίνε μουσουλμᾶνος. **Ἀ**λλὰ ἐκεῖνος ἔμεινε ἀμετάπειστος, σταθερὸς στὴν χριστιανικὴ του πίστη. **Μ**άλιστα τόλμησε νὰ ἐλέγξει τὸν μουσουλμᾶνο «ιερωμένο» γιὰ τὴν θρησκευτικὴ του πλάνη!

Ὁ μουλᾶς, βλέπων ὅτι ἦταν ἀνώφελο νὰ ἀσχολεῖται πλέον μαζί του, ἐξέδωσε τὴν ἀπόφαση, ὅπως ἐπιτάσσει ἡ «σαρία» (ὁ ἰσλαμικὸς νόμος): θάνατος διὰ ἀπαγχονισμοῦ! **Τ**ὸν παρέδωσε στοὺς δημίους, οἱ ὅποιοι τὸν ἔσυραν, μὲ ξυλοδαρμούς καὶ βρισιές, ἔξω ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη καὶ τὸν κρέμασαν. **Ἦ**ταν 8 Σεπτεμβρίου 1774, ἡμέρα τοῦ Γενεσίου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, παλληκάρι 25 ἐτῶν! **Τ**ὸ τίμιο σῶμα του τὸ πῆραν κάποιοι Χριστιανοὶ τῆς περιοχῆς καὶ τὸ ἔθαψαν μὲ τιμὲς στὴν περιοχὴ τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται στὶς 8 Σεπτεμβρίου, τὴν ἡμέρα τοῦ ἐνδόξου μαρτυρίου του.

(*) **Βλ.** <https://enromiosini.gr/arthrografia/agios-neomartys-athanasios-o/>. **Τ**οῦ Λάμπρου Κ. Σκόντζου, Θεολόγου-Καθηγητοῦ. • **Ἐ**πιμέλ. ἡμετ.

*Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ,
τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἀγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν!*